

2026-06-02 Nr. NV-1488

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-26-682(2), 26-683(2), 26-681(2); TAIS-26-5988(3), 26-8137(2), 26-5986(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARINĖS JĖGOS NAUDOJIMO STATUTO 1, 2, 8, 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR STATUTO PAPILDYMO 18 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – STATUTO PROJEKTAS) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS REZERVO ĮSTATYMO NR. VIII-1908 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU KARTU – ĮSTATYMŲ PROJEKTAI)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Krašto apsaugos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-06-02	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektais siekiama nustatyti žalos kompensavimo tvarką asmenims, nukentėjusiems dėl Lietuvos kariuomenės ar kitų NATO valstybių ginkluotųjų pajėgų karinės jėgos panaudojimo veiksmų, numatyti žalos kompensavimo finansavimo šaltinius, sudaryti palankesnes sąlygas NATO valstybių ginkluotosioms pajėgoms veikti Lietuvos teritorijoje ir didinti šalių sąjungininkių tarpusavio pasitikėjimą.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Statuto projektu siūloma:

- Nustatyti, kad žala, atsiradusi dėl kariuomenės teisėtų veiksmų, panaudojant karinę jėgą, būtų kompensuojama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sprendimu, kompensuojant tiesioginius nuostolius tretiesiems asmenims, kartu numatant galimybę valstybės institucijai įgyti regreso teisę į subjektus, kurių keliamai grėsmei suvaldyti buvo panaudota karinė jėga.
- Atsižvelgiant į kompensacijos dydį ir valstybės finansines galimybes kompensacijos išmokėjimas gali būti išdėstytas per 10 metų.
- Nustatyti, kad draudikui, išmokėjusiam draudimo išmoką, nepereina teisė reikalauti išmokėtų sumų iš Lietuvos kariuomenės ar kitų NATO valstybių ginkluotųjų pajėgų ar jų narių, atsakingų už teisėtais veiksmais, panaudojant karinę jėgą, padarytą žalą.
- Nustatyti, kad kompensacija neskiriama, jeigu fizinis asmuo, juridinis asmuo ar kita organizacija ar jų atstovas kreipėsi dėl kompensacijos praėjus daugiau kaip 3 metams nuo žalos atsiradimo dienos.
- Žalos dydžių nustatymo, taip pat žalos atlyginimo Civilinio kodekso nustatytais atvejais ir kompensacijos skyrimo tvarką nustatytų Vyriausybė.
- Nustatyti, kad žala atlyginama ar kompensacija skiriama iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Šių asignavimų nepakankant, gali būti naudojami papildomai šiam tikslui skirti valstybės biudžeto asignavimai, jų nepakankant – Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo nustatyta tvarka valstybės rezervo lėšos.
- Nustatyti, kad valstybės institucija, skyrusi kompensaciją už kitų NATO valstybių ginkluotųjų pajėgų ar jų narių padarytą žalą, nereikalauja iš šių valstybių, jų ginkluotųjų pajėgų ar ginkluotųjų pajėgų narių šios žalos atlyginimo.
- Nustatyti, kad asmenys, nesutinkantys su žalos atlyginimo ar kompensacijos dydžiu, turi teisę kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą dėl žalos atlyginimo klausimo išnagrinėjimo iš esmės.
- Suderinti teisinį reguliavimą su Aviacijos įstatyme nustatytu reguliavimu, ir Statute nustatyti, kad karinė jėga gali būti panaudota ne tik prieš bepiločius orlaivius, bet ir prieš kitus autonomiškai arba nuotoliniu būdu valdomus objektus, judančius oru.

Valstybės rezervo įstatymo projekte siūloma nustatyti galimybę valstybės rezervo lėšas panaudoti Statute nustatytoms žalos atlyginimo ar kompensacijos skyrimo išlaidoms finansuoti.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒ Taip ☐ Ne

Įstatymų projektų rengėjų teigimu, lėšų poreikis šiam tikslui sunkiai prognozuojamas, nes tokio pobūdžio žalos atvejai, tikėtina, būtų labai reti ir kiekvienu atveju priklausytų nuo konkrečių aplinkybių.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☒ Ne

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☒ FM ☐ AM ☐ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☒ SM ☐ ŠMSM ☒ URM ☒ VRM ☐ ŽŪM ☐ LSA
☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☐ Kita

Įstatymų projektai papildomai derinti susitikimuose tarp Vyriausybės kanceliarijos ir ministerijų 2026 m. gegužės 29 d. ir 2026 m. birželio 2 d.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Be pastabų. Įstatymų projektai patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. birželio 1 d. išvadoje Nr. NV-1471 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Dalius Labanauskas
	Planavimo biuras, patarėjas